Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1829

Vragen van de leden **Bontes** en **Van Klaveren** (beiden Groep Bontes/Van Klaveren) aan de Ministers van Veiligheid en Justitie en van Buitenlandse Zaken over *de Franse dreiging om de content van een Nederlandse website te censureren* (ingezonden 13 januari 2016).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 9 maart 2016). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 1354.

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht «Frankrijk wil TPO.nl censureren wegens ISIS-filmpje»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2, 3
Hoe oordeelt u over de ongehoorde Franse dreiging om specifieke inhoud van ThePostOnline (TPO.nl) te blokkeren voor alle bezoekers vanuit Frankrijk, tenzij TPO die inhoud vrijwillig censureert?
Kunt u aangeven waarom de EU wel Polen op de vingers tikt vanwege het aanpassen van mediawetten, maar dat de Fransen blijkbaar zonder enige ophef buitenlandse content kunnen censureren?

Antwoord 2, 3
Na de aanslagen op Charlie Hebdo hebben de Europese regeringsleiders vastgesteld dat het voorkomen van radicalisering een essentieel element is in de strijd tegen terrorisme. Zij hebben ertoe opgeroepen passende maatregelen te treffen voor de opsporing en verwijdering van *content* die terrorisme of extremisme propageert, in overeenstemming met de nationale grondwetten van de eigen lidstaat.
Europese lidstaten zijn zelf verantwoordelijk voor implementatie van de gemaakte afspraken en hanteren daarvoor hun eigen nationale regelgeving. Hierbij zijn de nationale rechtsmiddelen van toepassing. Het specifieke verzoek waaraan wordt gerefereerd in het TPO-artikel is uitgegaan van de

[1] http://politiek.tpo.nl/2016/01/11/frankrijk-wil-tpo-nl-censureren-wegens-isis-filmpje/

ah-tk-20152016-1829
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2016

Franse autoriteiten. Zij gaan in het uiterste geval over tot blokkering van bezoekers vanuit Frankrijk.
Nationaal en internationaal wordt de bestrijding van jihadistische content ter hand genomen. Hierin wordt de samenwerking gezocht met private partijen, zoals bijvoorbeeld websites, providers en sociale-mediabedrijven. Dit leidt er regelmatig toe dat overheden verzoeken doen bij bijvoorbeeld providers om deze content te toetsen aan de eigen gebruikersvoorwaarden. Deze maatregelen zijn specifiek en dus geen algemeen of ongericht middel voor censuur.
Voor een toelichting op de maatregelen die de Europese Commissie heeft genomen met betrekking tot Polen verwijs ik u graag naar eerdere beantwoording door de Minister van Buitenlandse Zaken van 11 januari (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 1132).

Vraag 4
Deelt u de mening dat het censureren van de content in strijd is met de vrijheid van meningsuiting die in heel Europa zou moeten gelden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4
Om haatzaaiende jihadistische *content*, die aanzet tot radicalisering, het hoofd te bieden wordt nationaal en internationaal ingezet op samenwerking met internetbedrijven. In dit kader kunnen maatregelen worden getroffen voor zover deze bij wet zijn voorzien en noodzakelijk en proportioneel zijn in het belang van onder meer de nationale of openbare veiligheid, het voorkomen van strafbare feiten en de bescherming van de rechten van anderen. In deze samenwerking staat, in aanvulling op de verzoekprocedure zoals hierboven genoemd, de Notice-and-Take-Action procedure centraal. Middels de Notice-and-Take-Action procedure worden internetbedrijven op de hoogte gesteld indien iemand misbruik maakt van de internetdienst en, in strijd met de gebruikersvoorwaarden van het bedrijf, jihadistische *content* verspreidt. Naar eigen inzicht kan het internetbedrijf deze *content* zelf verwijderen. Daarnaast is er de *Notice-and-Take-Down* procedure, die alleen wordt ingezet tegen onrechtmatige en strafbare *content*. Hierbij kan handhaving langs strafrechtelijke weg plaatsvinden.

Vraag 5
In hoeverre bent u bereid u zowel nationaal als internationaal hard te maken voor de vrijheid van meningsuiting en de Fransen aan te spreken op deze onzalige en vrijheidsbeperkende ontwikkeling?

Antwoord 5
Tijdens de informele Europese Raad in februari 2015 is bevestigd dat bestrijding van terrorisme binnen het kader van de rechtsstaat dient plaats te vinden. Binnen de Europese Unie zijn mensenrechten en politieke vrijheden sterk verankerd, onder meer in het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie. Vrijheid van meningsuiting is een kernwaarde van Nederland en de Europese Unie, alsook de Raad van Europa. In mei 2015 heeft het Comité van Ministers van de Raad van Europa een actieplan tegen gewelddadig extremisme en radicalisering aangenomen. Een onderdeel daarvan is de aanpak van uitingen op internet, waarbij uitdrukkelijk is opgenomen dat deze aanpak de vrijheid van meningsuiting zoals vastgelegd in het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) moet eerbiedigen.
Het kabinet zal zich ervoor blijven inzetten dat deze rechten worden geborgd. Daarnaast zal het kabinet ook in Europees verband blijven benadrukken dat maatregelen die worden genomen in de strijd tegen terrorisme in evenwicht moeten zijn met de bescherming van fundamentele rechten.

Vraag 6
Hoe verhoudt de Franse werkwijze zich tot de uitspraak van het Europese Hof van 2 december 2015, dat het blokkeren van YouTube door Turkije strijdig is met de vrijheid van meningsuiting? Graag een toelichting.

Antwoord 6
Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft in zijn uitspraak van 1 december 2015 (Cengiz e.a. tegenTurkije – klachtnummers 48226/10 en 14027/11)) bepaald dat de volledige blokkade van Youtube door Turkije in strijd was met de vrijheid van meningsuiting (ingevolge artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden – EVRM). De blokkade was door Turkije ingesteld ten behoeve van het blokkeren van enkele video's die, naar mening van de Turkse overheid, de nalatenschap van Atatürk beledigden. De blokkade duurde van 5 mei 2008 tot 30 oktober 2010, en gold voor de integrale website. Het EHRM had al in een eerdere uitspraak tegen Turkije geoordeeld dat er geen wettelijke grondslag bestond voor de blokkade van een integrale website vanwege de inhoud van een van de webpagina's. Het EHRM oordeelde dan ook onder meer dat deze algehele blokkade een onevenredige inbreuk maakte op de vrijheid van meningsuiting van de verzoeker, waarna Turkije de blokkade ophief.
In het geval van het verzoek van de Franse autoriteiten gaat het om een gericht verzoek specifieke *content* te verwijderen. Daarmee is de onderhavige situatie dus fundamenteel anders dan die in de Turkse zaak, waarbij overigens mag worden opgemerkt dat betrokken providers uiteraard een gang naar de Franse rechter openstaat en daarna, desgewenst, naar het EHRM.